

วิเคราะห์เปรียบเทียบการอิมโพรไวส์ของบิลล์ อีแวนส์ และคีธ จาร์เรตต์

ในบทเพลงไอเลิฟส์ยูพอร์จี

A COMPARATIVE ANALYSIS OF BILL EVANS'S AND KEITH JARRETT'S IMPROVISATION ON I LOVES YOU PORGY

ศตวรรษ ทองบ่อ¹ และ เด่น อยู่ประเสริฐ²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท คุรุศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาคดนตรี วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต, jokesx0213@gmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต, denny.euprasert@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบการอิมโพรไวส์ของบิลล์ อีแวนส์ และคีธ จาร์เรตต์ ในบทเพลงไอเลิฟส์ยูพอร์จี โดยจะมุ่งเน้นไปยังประเด็นต่างๆ ที่มีความสำคัญได้แก่ เสียงประสาน การอิมโพรไวส์ การบรรเลงประกอบ และการตีความบทเพลง

จากการศึกษาพบว่าบิลล์ อีแวนส์ และคีธ จาร์เรตต์มีการใช้เสียงประสานในลักษณะคล้ายและแตกต่างกันคือ ใช้การเข้าหากอร์ดหลักด้วยคอร์ดขนาน โครมาติก การวางแนวเสียงคู่ 4 เรียงซ้อน การใช้ทริยแอดในช่วงเสียงบน สิ่งที่แตกต่างกันคือในการบรรเลงของคีธ จาร์เรตต์ ไม่พบการวางแนวเสียงในลักษณะคอร์ด 2 และการใช้คอร์ดที่ไม่มีโน้ตพื้นต้น การอิมโพรไวส์มีการใช้เทคนิคต่างๆ ที่คล้ายกันและแตกต่างกัน ประเด็นที่คล้ายกันประกอบไปด้วยการซ้ำรูปแบบจังหวะและการพัฒนาทำนอง สิ่งที่แตกต่างกันคือในการบรรเลงของคีธ จาร์เรตต์ไม่พบการอิมโพรไวส์โดยใช้คอร์ดแบบแท่ง ด้านการบรรเลงประกอบมีการใช้คอร์ดแตกในการบรรเลงประกอบ และการบรรเลงประกอบในจังหวะยก นอกจากนี้ยังใช้การบรรเลงประกอบที่ประกอบไปด้วยโน้ต 2-3 โน้ต รวมไปถึงจนถึงมีการใช้โน้ตเสียงค้างในการบรรเลงประกอบ ด้านการตีความบทเพลงบิลล์ อีแวนส์ และคีธ จาร์เรตต์ มีการใช้โน้ตระดับบรรเลงควบคู่ไปกับทำนอง และมีการใช้ลีลาสอดประสานบรรเลงสอดแทรกหรือบรรเลงควบคู่ไปกับทำนอง สิ่งที่แตกต่างกันคือคีธ จาร์เรตต์มีการตีความบทเพลงโดยบรรเลงทำนองสูงขึ้นและต่ำลง 1 ช่วงคู่แปด ในขณะที่บิลล์ อีแวนส์ใช้การขยายส่วนลักษณะจังหวะในการตีความบทเพลง

คำสำคัญ: บิลล์ อีแวนส์, คีธ จาร์เรตต์, ไอเลิฟส์ยูพอร์จี

ABSTRACT

This analysis, focused on a comparison between Bill Evans and Keith Jarrett's improvisation on "I Loves You Porgy". The researcher focused on an important factors such as harmony, improvisation, accompaniment and interpreting on the tune.

From an analysis, can be described in to 4 main factors on the following. In harmony, the researcher found the similarity of chromatic parallel approach, quartal voicing and upper structure on both pianists but they

have the differentiation on using drop 2 and rootless voicing which can be found on Bill Evans's. On improvisation, repeating a rhythmic sequence and motif development have been found as a similarity but block chord have been found only in Bill Evans's line. In accompaniment, a broken chords, upbeat comping, two-three comping and pedal note Have been found as a similarity of both pianists. On interpretation, grace note and counter point have been found as similarity. A different between two pianists was Keith Jarrett tends to play an octave upper or below from a melody while Bill Evans tend to use an augmentation as a tool to interpreting the tune.

Keywords: BILL EVANS, KEITH JARRETT, I LOVES YOU PORGY

1. บทนำ

ในการศึกษาคณตรีแจ๊ส การศึกษาแนวคิดการอิมโพรไวส์ เสียงประสานของเปียโน และเทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในการบรรเลงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเปียโนคือเครื่องดนตรีที่มีความพิเศษเป็นอย่างมาก สามารถบรรเลงทำนอง และเสียงประสานของบทเพลงได้หลากหลาย อีกทั้งเปียโนมีช่วงเสียงที่กว้าง จึงทำให้บทเพลงมีความพิเศษน่าสนใจ ทั้งในด้านของแนวคิดที่ใช้ในการอิมโพรไวส์ เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลง เสียงประสานต่างๆ รวมไปถึงจนถึงการถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงจากผู้บรรเลงสู่ผู้ฟังของเปียโนส่วนน่าศึกษา โดยมีนักเปียโน 2 ท่านที่มีความสามารถในการบรรเลงบทเพลง และการอิมโพรไวส์ได้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ได้แก่ บิลล์ อีแวนส์ และคีธ จาร์เรตต์

บิลล์ อีแวนส์ (Bill Evans, 1929-1980) นักเปียโน และนักประพันธ์เพลงชาวอเมริกัน ผู้มีวิธีการบรรเลงเปียโนที่น่าศึกษา ทั้งนี้เพราะเขาใช้เทคนิคต่างๆ ในการบรรเลงเปียโนได้อย่างน่าสนใจ “ชาวดีหลักของวงมาจากเสียงเปียโนของเขาที่รุ่มรวยด้วยแนวประสาน ความพยายามหลีกเลี่ยงการเล่นทำนองหลักของเขา ทำให้มีการใช้คอร์ดใหม่ๆ เข้ามาเพิ่มสีสันมากขึ้น ขณะเดียวกันเทคนิคมือซ้ายที่ปฏิสัมพันธ์กับมือขวา เอื้อให้การตอบสนองของนิ้วมือที่มีต่อจิตใจเป็นไปอย่างอิสระ ซึ่งแตกต่างกับเทคนิคเก่าๆ ของนักเปียโนแจ๊สที่แบ่งบทบาทของมือทั้ง 2 ข้างอย่างค่อนข้างตายตัว และนิยมใช้วิธีการเล่นแบบบล็อกคอร์ดเป็นหลัก” (อนันต์ ลือประดิษฐ์, 2545, น. 207)

คีธ จาร์เรตต์ (Keith Jarrett, 1945-) นักเปียโน ผู้มีความสามารถในการบรรเลงเปียโนได้อย่างยอดเยี่ยมและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว “ลักษณะที่โดดเด่นนอกเหนือจากการแสดงสดก็คือ เขาสามารถอิมโพรไวส์อะไรก็ได้โดยที่ไม่มี การเตรียมการอะไรมาก่อนล่วงหน้าและในกรณีที่เขาบรรเลงเปียโนพร้อมกับวงดนตรี เขาสามารถควบคุมไดนามิกของวงออกมาได้อย่างเยี่ยมยอด เรียกว่าเขาสามารถสร้างงานในลักษณะของการอิมโพรไวส์ออกมาได้อย่างต่อเนื่อง และทำออกมาได้อย่างดี” (สิทธิกุล บุญอิต, 2550, น.109)

บิลล์ อีแวนส์ และคีธ จาร์เรตต์ เป็นนักเปียโนแจ๊สที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความเชี่ยวชาญในด้านการอิมโพรไวส์ และเรียบเรียงเสียงประสาน จนทำให้เป็นหนึ่งในผู้ที่มีอิทธิพล สร้างแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างให้กับนักดนตรีรุ่นหลังได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการบรรเลงเปียโน เทคนิค แนวคิดต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการบรรเลงเปียโนของตนเอง ฝีมือการบรรเลงเปียโนของบิลล์ อีแวนส์ และคีธ จาร์เรตต์ เต็มไปด้วยเทคนิคต่างๆ ที่น่าสนใจ และน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ผลงานของพวกเขาล้วนมีคุณค่าทางด้านศิลปะ และเป็นประโยชน์ให้แก่นักดนตรีแจ๊สรุ่นหลัง

บทเพลงไอเลิฟส์ยูพอร์จี้ (I Loves You Porgy) เป็นบทเพลงที่มีความไพเราะ และน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากนักดนตรีแจ๊สนิยมนำบทเพลงนี้มาบรรเลงทั้งในลักษณะของการรวมวง และการแสดงเดี่ยว อีกทั้งศิลปินที่มีชื่อเสียงต่างก็ได้นำบทเพลงนี้มาบรรเลงอยู่ในผลงานชุดต่างๆ ที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง และได้รับรางวัลมากมาย เช่น นินา ซิโมน (Nina Simone, 1933-2003) บิลลี ฮอลดีเดย์ (Billie Holiday, 1915-1959) เอลลา ฟิทซ์เจอร์ลด์ (Ella Fitzgerald, 1917-1996) ฯลฯ

บิลลี ฮิวสัน และคีธ จาร์เร็ตต์เป็นนักเปียโนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งในด้านการบรรเลงเปียโน เทคนิคต่างๆ รวมไปถึงจนถึงแนวคิดที่ใช้ในการอิมโพรไวส์ ความรู้เหล่านี้เป็นสิ่งที่น่าสนใจเหมาะแก่การศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นประโยชน์ ใช้เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการ รวมถึงบุคคลที่สนใจเกี่ยวกับลักษณะการอิมโพรไวส์ เสียงประสาน และเทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในการบรรเลงบทเพลงของบิลลี ฮิวสัน และคีธ จาร์เร็ตต์เพื่อใช้ในการศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ในการบรรเลงเปียโน อีกทั้งบทเพลงไอเลิฟส์ยูพอร์จี้ ที่นักเปียโนทั้ง 2 ท่านบรรเลงเป็นการแสดงเดี่ยวเปียโน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเทคนิค และวิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการบรรเลงบทเพลงได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการใช้บทเพลงไอเลิฟส์ยูพอร์จี้ ที่นักเปียโนทั้ง 2 ท่านบรรเลงสามารถเปรียบเทียบถึงลักษณะและแนวคิดต่างๆ ของนักดนตรีทั้ง 2 ท่านได้เป็นอย่างดี

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษานี้เพื่อวิเคราะห์ และเปรียบเทียบการอิมโพรไวส์ของบิลลี ฮิวสัน และคีธ จาร์เร็ตต์จากบทเพลงไอเลิฟส์ยูพอร์จี้ (I Loves You Porgy) ประพันธ์โดย จอร์จ เกร์ชวิน (George Gershwin)

3. การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา และหาข้อมูลต่างๆ จากหนังสือ บทความ เอกสารและข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต จากนั้นจึงนำเสนอข้อมูลโดยแบ่งขั้นตอนได้ดังนี้คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิจัยโดยขั้นตอนดังกล่าวมีขอบเขตการวิเคราะห์ และรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์การอิมโพรไวส์จากบทเพลงไอเลิฟส์ยูพอร์จี้ ที่บิลลี ฮิวสันบรรเลงไว้ในอัลบั้มการแสดงสดที่มอนเทรอซ์แจ๊สเฟสติวล (Montreux Jazz Festival) เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน ค.ศ. 1968 และการอิมโพรไวส์ของคีธ จาร์เร็ตต์จากบทเพลงไอเลิฟส์ยูพอร์จี้ ที่บรรเลงไว้ในอัลบั้มโซโล่ทริบิวต์ (Solo Tribute) ซึ่งเป็นอัลบั้มบันทึกการแสดงสดที่ประเทศญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 14 เมษายน ค.ศ. 1987

2. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และเปรียบเทียบการบรรเลงเปียโนของบิลลี ฮิวสัน และคีธ จาร์เร็ตต์ โดยมุ่งเน้นไปยังเทคนิคต่างๆ ที่สำคัญได้แก่ การตีความบทเพลง เสียงประสาน การบรรเลงประกอบ และการอิมโพรไวส์

3. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ทั้งตัวบทประพันธ์คือทำนอง การอิมโพรไวส์ รวมไปถึงจนถึงช่วงนำและท่อนจบของบทเพลง

4. ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและการวิเคราะห์ของตน อยู่ประเสริฐ อติเรก เกตุพระจันทร์ จอห์น วาเลรีโอ (John Valerio) แคน แคนคายา (Can Cankaya) วาซิล เอ ซีเวทคอฟ (Vasil A CvetKov) และท่านอื่นๆ มาใช้เพื่ออธิบายแนวคิดต่างๆ ที่บิลลี ฮิวสัน และคีธ จาร์เร็ตต์ ใช้ในการบรรเลงเปียโน รวมไปถึงจนถึงการอิมโพรไวส์

ผู้วิจัยกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

1. โน้ตบทเพลง *ไอเลิฟส์ยูพอร์จี* ต้นฉบับนำมาจากหนังสือไมล์เดวิสสแตนดาร์ด (Miles Davis Standards)
2. บทเพลง *ไอเลิฟส์ยูพอร์จี* บรรเลงโดยบิลล์ อีแวนส์ในอัลบั้มการแสดงสดที่มงเทรอซ์แจ๊สเฟสติวัล (Montreux Jazz Festival) ถอดโน้ตโดยอาร์ท โทฟานเนลลี จูเนียร์ (Art Tofanelli Jr)
3. บทเพลง *ไอเลิฟส์ยูพอร์จี* บรรเลงโดยคีธ จาร์เร็ตต์ในอัลบั้มโซโล่ทริบิว (Solo Tribute) ซึ่งเป็นอัลบั้มบันทึกการแสดงสดที่ประเทศญี่ปุ่นถอดโน้ตโดยร็อด โบวเก็ตต์ (Rod Bowkett)
4. เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องผู้วิจัยได้นำเสนอโน้ตเพลงที่ใช้วิเคราะห์ในงานวิจัยฉบับนี้ต่อผู้ช่วยศาสตราจารย์ เด่น อยู่ประเสริฐ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเปียโนแจ๊สและอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของโน้ตเพลง
5. เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีแจ๊ส
6. คำศัพท์ทางดนตรีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำความหมายหรือคำแปลมาจากหนังสือพจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์ เขียนโดยศาสตราจารย์ ดร. ณัฏชา พันธุ์เจริญ

4. ผลการวิจัย

จากการวิจัยทำให้ทราบถึงแนวคิดที่บิลล์ อีแวนส์ และคีธ จาร์เร็ตต์ ใช้ในการบรรเลงบทเพลง *ไอเลิฟส์ยูพอร์จี* ีอย่างไรก็ตามอาจมีบางประเด็นที่มีลักษณะคล้ายกันหรือแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะตัว ความชื่นชอบ รวมไปถึงพื้นฐานทางด้านดนตรีแตกต่างกัน ดังนั้นในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบโดยใช้ตาราง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง และความคล้ายคลึงกัน โดยจะแบ่งเป็นหัวข้อสำคัญได้แก่ การตีความบทเพลง เสียงประสาน การบรรเลงประกอบ และการอิมโพรไวส์

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการอิมโพรไวส์

ประเด็นหลัก	รายละเอียด	บิลล์ อีแวนส์	คีธ จาร์เร็ตต์
การตีความบทเพลง	การขยายส่วน ลักษณะจังหวะ	*	
	บรรเลงโน้ตสะบัด	*	*
	ลีลาสอดประสาน	*	*
เสียงประสาน	คอร์ดที่ไม่มีโน้ตพื้นต้น	*	
	คอร์ดแบบแบ่ง	*	*
	กลุ่มเสียงกัก		
	การเข้าหาคอร์ดหลักด้วย คอร์ดขนาน โครมาติก	*	*

ประเด็นหลัก	รายละเอียด	บิลล์ อีแวนส์	ศิษ จาร์เรีตต์
	การวางแนวเสียง คู่ 4 เรียง ซ้อน	*	*
	การใช้ทริยแอดใน ช่วงเสียงบน	*	*
	การวางแนวเสียง 2 แนว	*	*
	การวางแนวเสียง แบบครอป 2	*	
	การวางแนวเสียง ระยะกว้าง	*	*
การบรรเลงประกอบ	ใช้ 2 มือพร้อมกัน	*	*
	จังหวะยก	*	*
	คอร์ดแตก	*	*
	บรรเลงประกอบโดยใช้ โน้ต 2-3 โน้ต	*	*
	บรรเลงประกอบโดยใช้ โน้ตเสียงค้ำ	*	*
การอิมโพรไวส์	โน้ตในคอร์ด	*	*
	อิมโพรไวส์โดยใช้คอร์ด แบบแท่ง	*	
	การซ้ำรูปแบบจังหวะ	*	*
	ใช้โน้ตโครมาติก	*	*
	พัฒนาทำนอง	*	*

5. การอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงแตกต่างและความคล้ายคลึงของเทคนิค และแนวคิดต่างๆ ที่บิลล์ อีแวนส์ และคีธจาร์เร็ต ใช้ในการบรรเลงบทเพลง อย่างไรก็ตามจากตารางเปรียบเทียบการอิมโพรไวส์ยังมีบางประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนมากนัก ผู้วิจัยจะนำเอาหัวข้อสำคัญมาอภิปรายเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น ดังนี้

ด้านการตีความบทเพลงบิลล์ อีแวนส์มีการตีความโดยนำโมทิฟที่ 1 จากทำนองต้นฉบับมาพัฒนาและใช้การขยายส่วนลักษณะจังหวะ จากต้นฉบับเดิมมีลักษณะเป็นโน้ตเข็บบีตหนึ่งชั้นเปลี่ยนเป็นโน้ตที่มีความยาวมากขึ้นและมีการบรรเลงทำนองบทเพลงจาก 1 ห้องเพลงกลายเป็น 2 ห้องเพลง ในขณะที่คีธจาร์เร็ตมีการตีความบทเพลงโดยบรรเลงทำนองให้สูงขึ้นไป 1 ช่วงคู่แปด

โมทิฟที่ 1 จากทำนองต้นฉบับ

ทำนองบทเพลง *ไอเลิฟยูฟอว์จี* ที่บิลล์ อีแวนส์ตีความ

ทำนองบทเพลง *ไอเลิฟยูฟอว์จี* ที่คีธจาร์เร็ตตีความ

รูปที่ 1 การตีความบทเพลงของบิลล์ อีแวนส์ และคีธจาร์เร็ต

ด้านเสียงประสานทั้งบิลล์ อีแวนส์ และคีธจาร์เร็ต มีการใช้เสียงประสานในลักษณะที่คล้ายกัน มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการดำเนินคอร์ดของบทเพลง อีกทั้งใช้การเข้าหาคอร์ดหลักด้วยคอร์ดขนาน โครมาติก เพื่อให้เสียงประสานมีการเคลื่อนไหวที่ขนานกัน และมีการใช้ลีลาสอดประสานแนวทำนอง

การเข้าหาคอร์ดหลักด้วยคอร์ดขนาน โครมาติก

รูปที่ 2 การเข้าหาคอร์ดหลักด้วยคอร์ดขนาน โครมาติก

ด้านการบรรเลงประกอบนักเปียโนทั้ง 2 ท่านมีการบรรเลงประกอบคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน สิ่งที่คล้ายคลึงกันคือมีการใช้คอร์ดแตกในการบรรเลงประกอบ อาจเป็นเพราะบทเพลง *ไอเลิฟยูฟอว์จี* มีลักษณะเป็นบท

เพลงบาลาดซึ่งมีจังหวะช้า เลย์ทำให้นักเปียโนทั้ง 2 ท่านใช้คอร์ดแตกในการบรรเลงประกอบ อย่างไรก็ตามในการบรรเลงคอร์ดแตกของนักเปียโนทั้ง 2 ท่านยังมีความแตกต่างกัน บิลล์ อีแวนส์มักจะบรรเลงคอร์ดแตกในจังหวะยกที่ 1 ซึ่งแตกต่างจากคีธ จาร์เรต์ที่บรรเลงคอร์ดแตกในจังหวะตก และสิ่งหนึ่งที่มีคล้ายคลึงกันคือ มีการบรรเลงประกอบโดยใช้โน้ตเสียงค้ำ บิลล์ อีแวนส์ใช้โน้ตเสียงค้ำเพื่อทำให้งานเพลงมีช่องว่างในการอิมโพรไวส์ ในขณะที่คีธ จาร์เรต์ใช้โน้ตเสียงค้ำเพื่อให้เกิดการพลิกกลับของคอร์ด

การใช้โน้ตเสียงค้ำ
รูปที่ 3 การใช้โน้ตเสียงค้ำ

ด้านการอิมโพรไวส์เอกลักษณ์ที่สามารถเห็นได้ชัดในการอิมโพรไวส์ของบิลล์ อีแวนส์คือการสร้างทำนองอิมโพรไวส์โดยใช้โน้ตโครมาติกเคลื่อนที่เข้าหาโน้ตในคอร์ด นอกจากนี้บิลล์ อีแวนส์ยังใช้การซ้ำรูปแบบจังหวะในการอิมโพรไวส์ โดยบรรเลงให้โน้ตที่มีเสียงสูงที่สุดมีลักษณะการเคลื่อนที่ลง

รูปที่ 4 การอิมโพรไวส์ของบิลล์ อีแวนส์

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ทราบถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างในการบรรเลงบทเพลง *โอดีฟัสยูพอร์จี* ของนักเปียโนทั้ง 2 ท่าน และทำให้ทราบถึงเทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่นักเปียโนทั้ง 2 ท่านใช้บรรเลงบทเพลง ทั้งในด้านของเสียงประสาน การอิมโพรไวส์ การบรรเลงประกอบ และการตีความบทเพลง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลจากการเปรียบเทียบทำให้ทราบถึงแนวคิดต่าง ๆ ที่บิลล์ อีแวนส์ และคีธ จาร์เรต์ ใช้ในการบรรเลงบทเพลง ทั้งในเรื่องของเสียงประสาน การอิมโพรไวส์ การบรรเลงประกอบ และการตีความบทเพลง อย่างไรก็ตามประเด็นที่กล่าวมานี้มีทั้งคล้ายกันและแตกต่างกัน ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสรุปเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น โดยจะแยกเป็นหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

การตีความบทเพลงนักเปียโนทั้ง 2 ท่านมีการตีความบทเพลงที่คล้ายกัน และแตกต่างกัน สิ่งที่คล้ายกันคือมีการใช้โน้ตระดับบรรเลงควบคู่ไปกับทำนอง และมีการใช้ลีลาสอดประสานบรรเลงสอดแทรกหรือบรรเลงควบคู่ไปกับทำนอง อีกประเด็นหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายกันคือนักเปียโนทั้ง 2 ท่านมีการปรับเปลี่ยนทำนองบทเพลงเพื่อให้ออดคล้องกับการบรรเลงของตัวเอง รวมไปถึงจนถึงการเพิ่มคอร์ดเข้าไปในโครงสร้างการดำเนินคอร์ด และสิ่งที่

แตกต่างกันคือบิลล์ อีแวนส์ ใช้การขยายส่วนลักษณะจังหวะในการตีความบทเพลง ในขณะที่คิธ จาร์เร็ดบรรเลงทำ
ทำนองบทเพลงให้มีเสียงสูงขึ้นและต่ำลง 1 ช่วงคู่แปด

ด้านเสียงประสานทั้งบิลล์ อีแวนส์ และคิธ จาร์เร็ด มีการใช้เสียงประสานในลักษณะที่คล้ายกันคือมีการใช้
คอร์ดแบบแท่ง การเข้าหากอร์ดหลักด้วยคอร์ดขนานโครมาติก การวางแนวเสียงคู่ 4 เรียงซ้อน นอกจากนี้ยังมีการใช้
ทริแอดในช่วงเสียงบน การวางแนวเสียง 2 แนว และการวางแนวเสียงแบบระยะกว้างที่มีลักษณะคล้ายกัน สิ่ง
ที่แตกต่างกันคือไม่พบการวางแนวเสียงในลักษณะครอป 2 และการใช้คอร์ดที่ไม่มีโน้ตพื้นต้นในการบรรเลงของคิธ
จาร์เร็ด

ด้านการบรรเลงประกอบนักเปียโนทั้ง 2 ท่านมีการใช้เทคนิคที่คล้ายกัน สิ่งที่คล้ายกันในการบรรเลง
ประกอบของนักเปียโนทั้ง 2 ท่านคือมีการใช้คอร์ดแตกในการบรรเลงประกอบ มีการบรรเลงประกอบพร้อมกัน 2 มือ
และการบรรเลงประกอบในจังหวะยก อีกทั้งใช้การบรรเลงประกอบที่ประกอบไปด้วยโน้ต 2-3 โน้ต รวมไปถึงจนถึงมี
การใช้โน้ตเสียงค้างในการบรรเลงประกอบ

ด้านการอิมโพรไวส์ทั้งบิลล์ อีแวนส์ และคิธ จาร์เร็ด มีวิธีบรรเลงบทเพลงที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง แต่
อย่างไรก็ตามนักเปียโนทั้ง 2 ท่านมีการใช้เทคนิคต่างๆ ที่คล้ายกันและแตกต่างกัน ประเด็นที่คล้ายกันประกอบไปด้วย
การใช้โน้ตในคอร์ดสร้างทำนอง การซ้ำรูปแบบจังหวะ การใช้โน้ตโครมาติก และการพัฒนาทำนอง สิ่งที่แตกต่างกัน
คือไม่พบการอิมโพรไวส์โดยใช้คอร์ดแบบแท่งในการบรรเลงของคิธ จาร์เร็ด

จากที่กล่าวมาทำให้ทราบถึงความคล้ายคลึง และแตกต่างกันของนักเปียโนทั้ง 2 ท่านทั้งนี้ความคล้ายคลึง
และแตกต่างกันระหว่างนักเปียโนทั้ง 2 ท่านนั้น เกิดจากความชื่นชอบ หรือลักษณะนิสัย รวมไปถึงจนสภาวะ
สิ่งแวดล้อมในการเจริญเติบโต และพื้นฐานทางด้านดนตรีที่มีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามสิ่งที่นักเปียโนทั้ง 2 ท่าน
บรรเลง ล้วนแต่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดต่างๆ รวมไปถึงจนถึงเทคนิคที่นักเปียโนทั้ง 2 ท่าน
นิยมนำมาบรรเลงบทเพลงได้เป็นอย่างดี

จากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงแนวคิดเทคนิคต่างๆ ที่บิลล์ อีแวนส์ และคิธ จาร์เร็ด ใช้ในการบรรเลง
บทเพลง ซึ่งความรู้เหล่านี้เป็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ในการบรรเลงบทเพลงได้หลากหลาย ผลจากการนำความรู้
จากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการบรรเลงบทเพลงทำให้สามารถเข้าใจในเรื่องของเสียงประสาน การอิมโพร
ไวส์ การบรรเลงประกอบ และการตีความบทเพลงได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การบรรเลงของบิลล์ อีแวนส์ และคิธ จาร์
เร็ดในลักษณะต่างๆ ได้แก่ การบรรเลงในลักษณะทริโอ ควอร์เทต หรือควินเทต ซึ่งมีความแตกต่างจากการบรรเลง
เดี่ยวที่มีความน่าสนใจเช่นกัน เพราะการบรรเลงในลักษณะดังกล่าวก็เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงทักษะด้านอื่น ของนัก
เปียโนทั้ง 2 ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางการศึกษาให้ผู้ที่สนใจ และเป็นประโยชน์
ต่อผู้อ่านไม่มากนัก

เอกสารอ้างอิง

เด่น อยู่ประเสริฐ. (2556). *เอกสารคำสอนวิชา MUS 652 การประพันธ์ดนตรีแจ๊ส*. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัย
รังสิต.

อลิเรก เกตุพระจันทร์. (2556). *วิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการตีความบทเพลงมายด์ฟูลลิชชาร์ททโดยบิลล์ อีแวนส์*
(Unpublished Master's thesis, มหาวิทยาลัยรังสิต).

- สิทธิกุล บุญอิต. (2550). Jazz Cult Figure: World Class Keith: Keith Jarrett. ใน อนันต์ ลือประดิษฐ์ (บ.ก.), แจ๊สไคฟ์ 2 (น. 107-117). กรุงเทพฯ: พิมพ์เพลง.
- อนันต์ ลือประดิษฐ์. (2545). *Jazz*. กรุงเทพฯ: เนชั่น,
- Cankaya, C. (2009). *An Analysis of Bill Evans Approach to Playing The Melody of Selected Jazz Ballads* (Unpublished Master's thesis, William Paterson University).
- Cvetkov, V. A. (2004). *Form and model in the piano improvisation of Bill Evans: An analytical and comparative study of Bill Evans and Keith Jarrett* (Unpublished Master's thesis, Southeastern Louisiana University).
- Miles Davis Standards. (2005). *Milwaukee*. WI: Hal Leonard.
- Valerio, J. (2005). *Post bob Jazz Piano*. Milwaukee. WI: Hal Leonard.